

ΔΕΛΤΙΟ ΤΥΠΟΥ

του Ιδρύματος Μαραγκοπούλου για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου

Απόφαση του ΕΔΔΑ στην υπόθεση

Αντωνόπουλος κ.ά. κατά Ελλάδα

(27.8.2026)

Στις 27 Αυγούστου 2026 δημοσιεύθηκε από το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο Δικαιωμάτων του Ανθρώπου η απόφαση *Αντωνόπουλος κ.ά. κατά Ελλάδας*,¹ η οποία έρχεται να προστεθεί σε μια σειρά αποφάσεων του ΕΔΔΑ που αναδεικνύουν τα διαχρονικά προβλήματα που συνδέονται με τις συνθήκες κράτησης στις ελληνικές φυλακές.

Οι προσφεύγοντες, οι οποίοι είχαν κρατηθεί κατά την περίοδο 2016–2019 στο Κατάστημα Κράτησης Νέων Αυλώνα, παραπονέθηκαν ενώπιον του ΕΔΔΑ, επικαλούμενοι παραβίαση του άρθρου 3 της ΕΣΔΑ (απαγόρευση απάνθρωπης και εξευτελιστικής μεταχείρισης). Οι αιτιάσεις τους αφορούσαν ιδίως τον σοβαρό υπερπληθυσμό στα κελιά σε συνδυασμό με την έλλειψη επαρκούς προσωπικού χώρου, υποστηρίζοντας ότι τους αναλογούσαν λιγότερα από 3 τ.μ. ανά κρατούμενο.

Το ΕΔΔΑ, υπενθυμίζοντας τις αρχές της νομολογίας του, ιδίως όπως αυτές διαμορφώθηκαν στην απόφαση *Muršić κατά Κροατίας* (Τμήμα Ευρείας Σύνθεσης), τόνισε τη σημασία του προσωπικού χώρου που διαθέτει κάθε κρατούμενος για την αξιολόγηση των συνθηκών κράτησης υπό το πρίσμα του άρθρου 3 της ΕΣΔΑ.

Στην προκειμένη περίπτωση, έλαβε υπόψη τόσο τους ισχυρισμούς των προσφευγόντων όσο και τους επίσημους πίνακες που προσκόμισε η Ελληνική Κυβέρνηση, στους οποίους καταγραφόταν ο αριθμός των κρατουμένων βάσει ελέγχων που διενεργούνταν δύο φορές τον μήνα. Από τους πίνακες αυτούς προέκυπτε ότι σε τέσσερις από τις εννέα καταγραφές ο αριθμός των κρατουμένων υπερέβαινε την

¹ *Αντωνόπουλος κ.ά. κ. Ελλάδα*, (αρ. προσφυγής 13353/18), 27 Αυγούστου 2026.

επίσημη χωρητικότητα του καταστήματος. Ελλείπει πειστικών στοιχείων περί του αντιθέτου, το Δικαστήριο δέχθηκε ότι, κατά την κρίσιμη περίοδο, το Κατάστημα Κράτησης Νέων Αυλώνα λειτουργούσε πέραν της προβλεπόμενης χωρητικότητάς του, με αποτέλεσμα την πρόδηλη έλλειψη προσωπικού χώρου. Διαπίστωσε, επιπλέον, ότι η έλλειψη αυτή δεν μπορούσε να θεωρηθεί σύντομη, περιστασιακή ή ήσσονος σημασίας κατά την έννοια της νομολογίας του και, ως εκ τούτου, έκρινε ότι υπήρξε παραβίαση του άρθρου 3 της ΕΣΔΑ, χωρίς να κρίνει αναγκαίο να εξετάσει χωριστά τις λοιπές αιτιάσεις σχετικά με τις συνθήκες κράτησης.

Η απόφαση *Αντωνόπουλος κ.α. κατά Ελλάδα* δεν αποτελεί, ωστόσο, μεμονωμένη περίπτωση στη νομολογία του ΕΔΔΑ. Οι συνθήκες κράτησης στις ελληνικές φυλακές εξακολουθούν να παρουσιάζουν σοβαρές αδυναμίες, με τον υπερπληθυσμό και την έλλειψη προσωπικού χώρου να παραμένουν κεντρικά προβλήματα. Η Ελλάδα εξακολουθεί να τελεί υπό καθεστώς αυξημένης εποπτείας από την Επιτροπή Υπουργών του Συμβουλίου της Ευρώπης για την εκτέλεση των αποφάσεων που αφορούν στο εν λόγω ζήτημα (ομάδα υποθέσεων *Νησιώτης*), ενώ και η Ευρωπαϊκή Επιτροπή για την Πρόληψη των Βασανιστηρίων (CPT) έχει επανειλημμένα εκφράσει σοβαρές ανησυχίες για τις συνθήκες κράτησης στη χώρα.²

Στο πλαίσιο αυτό, το Ίδρυμα Μαραγκοπούλου για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου (ΙΜΔΑ), σε συνεργασία με το Εργαστήριο Ποινικών και Εγκληματολογικών Ερευνών της Νομικής Σχολής του ΕΚΠΑ, διοργάνωσε τον Οκτώβριο του 2025 επιστημονική εκδήλωση με θέμα «Οι συνθήκες κράτησης στις ελληνικές φυλακές», στο επίκεντρο της οποίας βρέθηκαν, μεταξύ άλλων, ο υπερπληθυσμός, η πρόσβαση στην υγειονομική περίθαλψη, η εκπαίδευση και η κοινωνική επανένταξη των κρατουμένων, καθώς και οι αναγκαίες μεταρρυθμίσεις για τη διασφάλιση αξιοπρεπών συνθηκών κράτησης. Η απόφαση αυτή του ΕΔΔΑ επιβεβαιώνει, σχεδόν έναν χρόνο αργότερα, τη διαρκή επικαιρότητα του ζητήματος και την ανάγκη για ουσιαστικές παρεμβάσεις προς την αντιμετώπιση των χρόνιων προβλημάτων του σφραγιστικού συστήματος.

² CPT, Έκθεση σχετικά με την περιοδική επίσκεψη στην Ελλάδα από τις 20 έως τις 31 Ιανουαρίου 2025, CPT/Inf (2026) 09, 4 Μαρτίου 2026, παρ. 6 και 19–30.

Συμβουλευτική ιδιότητα με ΟΗΕ (ECOSOC και Διεύθυνση Πληροφοριών), ΟΥΝΕΣΚΟ, Συμβούλιο της Ευρώπης
Consultative status with the UN [ECOSOC (special), DPI], UNESCO (official relations) and the Council of Europe